

בעניני ימי הספירה - שיעור 908**I. תספורת הראש והזקן לחתונה בליל ל"ג בעומר**

- (א) **עיין ברמ"א** (ת"ג - ז) דאין להסתפר עד ל"ג בעצמו ולא מבערב והטעם דמקצת היום ככולו ויש מקילין מבערב (מ"ב י"ח) ועיין בספר בין פסח לשבועות (ט - י) שכמה מקילין וכ"כ הרמב"ן בספר תורת האדם (אצילות ע:): דאומריין מקצת הלילה ככולו והבאר היטב (ה) כתב לאותן הנוהגין שלא לומר תחנון מבערב ה"ה דמותר להסתפר והרדב"ז (ג - תקנ"ט) התיר לימוד התורה ותשמיש המטה בליל ז' לאבילות וכ"ש בנ"ד
- (ב) **בעל ברית** מותר להסתפר בספירה לכבוד המילה (ת"ג - ז) היינו אפילו ביום שלפני המילה סמוך לערב (מ"ב י"ג) וכ"כ הדרכי משה (ג) והפר"ח (ז) והערה"ש (ג) והבעל ברית היינו הסנדק והמוהל ואבי הבן ועיין בא"ר (תקנ"ח - כ"ז) שגם להקוואטר מתירין וכ"ש בנ"ד דימי הספירה קיל טפי אמנם דעת האר"י ז"ל דאין להסתפר לכבוד הברית (שע"ת ח)
- (ג) **כשעושה פדיון הבן** בימי הספירה ג"כ מותר להאב והכהן להסתפר דיום טוב שלו הוא (ספר פדיון הבן כהלכתו ט - ח) כמו במילה
- (ד) **וכן נער שנעשה בר מצוה** בימי הספירה מותר לו ולאביו להסתפר (מקור חיים ת"ג) ויש מחמירין וספק מנהג להקל והשערים מצויינים בהלכה (ק"כ - ח) כתב דיותר טוב לספרו יום לפני הבר מצוה דעדיין קטן הוא ואין נוהגים איסור תספורת על הקטנים וכן יש מקום להקל ג"כ לנשים (אג"מ ז - רל"ח) ע"ש
- (ה) **תספורת לחתן קודם ליל ל"ג** - עיין בדגול מרבבה (ת"ג - ז) שמתירים ע"ש קודם החתונה וכ"כ השע"ת ועיין בנטעי גבריאל (דף רל"ח) שהביא ראיות דהתחלת הנשואין הוא משבת שלפניו וכ"ש ביום ל"ב שהוא קודם ליל חתונתו דדינו כבעל ברית שמתירין ליום קודם הברית כנ"ל וכ"ש כל שבעת ימי המשתה מותר (אג"מ ח - קנ"ט) ועיין באג"מ (ז - ט) שמתיר גם להקרואים לחתונה להסתפר כאשר אם לא יתגלחו לא יבואו להחתונה
- (ו) **תספורת לאבי החתן והכלה** קודם ליל ל"ג בערב אם לבעל ברית והקוואטר מותר אפילו ביום שלפניו אפשר ה"ה אבי החתן והכלה דמותרים קודם הערב ואפשר גם לאחיהם שנקראו שושבינים יש להקל וצ"ע
- (ז) **לענין הכלי זמר** אחר השקיעה או אפילו קודם אולי יש ג"כ מקום להתיר כשצריך זה לשמחת החתן והכלה ואם מתירים התספורת החמורה יש להתיר ג"כ הכלי זמר שהוא יותר קל איברא אם הנשואין עצמו אין מתירין אין מתירין הכלי זמר ועוד יש מחמירין על הנשואין גופא בליל ל"ג ולכן יש מקום להחמיר עד הלילה ומסתברא דלילה נחשב ארבעים מינוטין אחר השקיעה לנשואין אמנם להכלי זמר נראה לי דיש להקל ואבאר
- (ח) **ושיר בפה קודם הלילה** לכאורה אין לאסור כיון שאין נוהגין איסור בזה בימי הספירה וכ"ש לשמחת חתן וכלה ועיין בספר בין פסח לשבועות בשם רש"ז אורבך שהתיר שירה בפה על הווארט אמנם הריקודין מסתברא דאין להתיר וגם התספורת קודם ליל ל"ג אין להתיר לווארט של החתן
- (ט) **אם החופה בל"ג ביום** מותר לעשות הסעודה בליל ל"ד בכלי שיר וריקודים שנתחייבו בשמחה אמנם בבאו החתן והכלה אחר ז' ימי המשתה לעירם רש"ז אורבך שהתיר סעודה לאוהביהם אבל לא בכלי שיר ולא בריקודים (אג"מ ז"ג - ז"ח)

II. עוד דיני ל"ג בעומר

- (א) **אין להסתפר עד ל"ג בעצמו** ולא מבערב אמנם עיין בשע"ת (ת"ג - ז) דהך מבערב פירושו היום שלפניו כמו ערב שבת אבל הלילה של ל"ג בעומר פשיטא דלילו כיומו דהיינו מקצת הלילה ככל היום וכ"כ הבאר היטב דלאותן הנוהגין שלא לומר תחנון במנחה ל"ב הוא הדין דמותר להסתפר דהא בהא תליא ומקצת היום ככולו נאמר ג"כ במקצת הלילה ועיין בספר בין פסח לשבועות (דף רל"ט)
- (ב) **ועוד יש מחלוקת** אם מקצת הלילה ככולו שדעת הרמב"ן בספר תורת האדם (אצילות ע:): דככולו ודעת המהר"ם מרוטנבורג שאין לומר מקצת הלילה ככולו וכן פסק השו"ע (יו"ד ע"ה) והרדב"ז (ג - תקנ"ט) מתיר לימוד התורה ותשמיש המטה בליל ז' לאבילות משום דאנו אומרים מקצת הלילה ככולו במקום מצוה ומתירים ספק דרבנן אבל רחיצה אסור

- ג) שמעתי דרב דוד פיינשטיין נוהג להסתפר קודם הערב מטעם הנ"ל ועוד טעם ואבאר
- ד) הנוהג שלא להסתפר אחר ל"ג בעומר והתחיל להסתפר בל"ג בעומר לפני שקיעת החמה ושקעה החמה יכול לסיימה (ספר בין פסח לשבועות דף רמ"ז בשם החזו"א)
- ה) יש מי שסובר שיכול אדם לנהוג כהאר"י שלא לספר את ראשו מפסח עד שבועות ואעפ"כ מותר לו לגלח את זקנו באותם ימי הספירה שאינו נוהג בהם מנהג אבילות (שם דף רמ"ג)
- ו) לענין נישואין בליל ל"ג בעומר עיין במ"ב בשם האליהו רבה דלא ראיתי מקילין כי אם ביום ל"ג ולא בלילה שלפניו אמנם עיין בשו"ע הרב וחכריו שמקילין או דס"ל כפוסקים שאין אומרים תחנון במנחה שלפני ל"ג בעומר או משום מקצת הלילה ככולו וכ"כ האג"מ (ה - ק"ט) דחומרם שלא לישא בליל ל"ג אינה מסתברת כלל דנישואין ודאי קילי מתספורת
- ז) לענין ריקודין עיין בשו"ת מנחת אלעזר (ד - ס) דבמירון עושין סעודות וריקודין וכלי זמר ביום ההוא כהמנהג מכמה מאות שנים שם כנודע והנה עושים פה ג"כ סעודה בחוץ לארץ אמנם לעשות ריקודין בכלי זמר דוגמת הילולא ממש כמו שעושין במירון ולעשות זה בחו"ל ה"ז כזרות יחשב וכיהרא כיון שזהו אינו נוהג פה במדינתנו רק לחתונה יש מקילין ויש חולקין (ספר בין פסח לשבועות דף שכ"ח) ואפשר שנהגו לעשותו בחוץ לארץ
- ח) אָבֵל יִכּוֹל לְהִתְפַּלֵּל לִפְנֵי הַתִּיבָה בִּלְגַּג בְּעוֹמֵר (מ"ב תרע"א - מ"ד)
- ט) מותר לשמוע כלי שיר לכבוד ל"ג בעומר שהרי הוא יו"ט כידוע מהאריז"ל שרצון רבי שמעון בן יוחאי שישמחו ביום זה וה"ה ריקודים ומחולות של רשות

III. אם ספירת העומר בזמן הזה מדרבנן או מן התורה

- א) עיין בבה"ל (תפ"ט - ח ד"ה "לספור העומר") דדעת הרמב"ם בתמידין (ז - כ"ז) והחינוך ועוד כמה פוסקים שהוא דאורייתא ודעת רוב הפוסקים הסכימו דספירה בזמן הזה אינו אלא דרבנן שהרי עכשיו ליכא קרבן עומר והספירה שבתורה הוא למנות מן קרבן עומר עד קרבן של שתי הלחם ועכשיו לא שייך זה (ר"ן) ורק זכר למקדש
- ב) המחלוקת הנ"ל אם ספירת העומר בזמן הזה מצותה מהתורה או מדרבנן נוגעת לכמה הלכות
1. אם אפשר להקדים ולספור בין השמשות (צ"ה"ל תפ"ט - ח ד"ה "לספור" וצ"ה"ל תפ"ט - ז ד"ה "וכן")
 2. אם לא ספר בלילה ונזכר למחרתו בין השמשות (ש"ט"ת סק"כ)
 3. אם להחמיר שלא לספור לפני זמן צאת הכוכבים לשיטת רבינו תם
 4. אם המצוה צריכה כוונה (מ"ז סק"ז - ו"ז)
 5. אם קטן שהגדיל בימי הספירה יכול להמשיך בברכה
 6. לענין קדימה במצות

IV. למה לא מברכים על העומר כמו שמברכים ברכות קריאת שמע מפלג המנחה ואלך

- א) כתב המחבר (צטטף ג) דהמתפלל עם הציבור מבעוד יום מונה עמהם בלא ברכה ועיין בבה"ל (צ"ה"ה "מצעוד יום") שנחלקו האחרונים אם כוונתו "מבעוד יום" הוא לבין השמשות בלבד או אפילו קודם לכן ודעת הט"ז והגר"א והמג"א שהוא רק בין השמשות שהוא ספק לילה ויוצאין לרוב הפוסקים דס"ל דספירה בזה"ז דרבנן ודעת הלבוש וא"ר וחק יעקב ומאמר ונה"ש "דמבעוד יום" הוא מפלג המנחה וכיון דחשבי זמן זה להתחלת לילה וקורין שמע ומתפללין מעריב כמו כן יש לנו לחשבון לילה לענין ספירה אבל דעת הגר"א והט"ז דהולכין אחר לילה ממש שצריך מציאות של לילה וזה נקרא תמימות ועיין במ"ב (תפ"ט - סק"ד) דנכון שלא לספור עד צאת הכוכבים ולהחוששים לשיטת ר"ת לענין צאת הכוכבים בדאורייתא ובדרבנן אזי יש להם להמתין אף לענין ספירת העומר לזמן ר"ת וכן שמעתי מרב מרדכי מרקוז
- ב) ובערוך השלחן (תפ"ט - ז) כתב דבערב שבת סומכין לספור בבין השמשות וע"ע בבה"ל (סק"ג ד"ה "ויצרך ויספור זלילה") דבערב שבת בציבור המאחרים יותר טוב ולא כהערוך השלחן ועיין בספר ספירת העומר (דף ס"ד)

V. אם נשים מברכות על ספירת העומר יש ג' דעות בדין זה עיין בשיעור 310 (VI)

VI. אין לומר הפסוק שבע שבתות תמימות תהיינה בליל מ"ט עיין בשיעור 310 (V)